

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2015-03-02

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

A har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har till stöd för sin anmälan anfört bl.a. följande.

"**Sammanfattning:** Jag är präst i X Stift. Min biskop B, vill inte vill träffa mig för att kommunicera med mig om artiklar jag publicerat med ett innehåll som han uppfattar som problematiskt. Istället offentliggör han på Kyrkans Tidning (och eventuellt på fler platser) ett uttalande som får beskrivas som ett förkastande av mig som teolog och präst. Därvid använder han generella, ospecificerade och grundlösa beskyllningar, trots att han inte kan påvisa att jag gjort något fel. Mest bedrövad är jag över att han insinuerar att jag inte tydligt förkastat antisemitism. Utöver dessa beskyllningar försöker biskop B sammankoppla mig med skuldbeläggande guilt-by association-resonemang samt fogar därtill förklenande omdömen om mig som person.

Jag kan inte finna annat än att biskop Bs agerande står i strid med det åttonde budet.

Sakframställning - - -

Under hösten 2013 fram till början av 2014 utsattes jag i den av prästkollegan C ledda tankesmedjan U för en förtalskampanj med upprepade grundlösa påståenden om att jag på olika sätt skulle ha främjat 'nazism' och 'antisemitism' samt varit inblandad i överbelastningsattack mot smedjan. Kampanjen utmynnade i att U ett par gånger vände sig till biskop B och krävde åtgärder mot mig. Biskop B uttalade i samband därmed att han ansåg antisemitism oförenlig med prästämbetet - en uppfattning som jag självfallet delar - och lovade till sist U att man skulle undersöka saken.

C och U har trots direkt uppmaning från mig (och enligt uppgift även från andra) vägrat att till Domkapitlet i X överlämna något som styrker deras beskyllningar om att jag skulle ha främjat 'nazism' och 'antisemitism'. För mig är anledningen härtill uppenbar: det finns inget, U har inga fakta, inte ett enda anstötligt uttalande eller någon åtgärd från min sida. C och U har bara tom och demagogisk retorik att komma med.

Kampanjen syftar till att skada förtroendet för mig som präst, antagligen av politiska skäl. Självfallet skadar den också den goda gemenskap som bör råda i Svenska kyrkan. Us kampanj har skapat stor förvåning, undran och osäkerhet. I ett försök att få situationen klarlagd och granskad anmälde jag mig själv som tillsynsärende till X Domkapitel. I samband därmed utbad jag mig också ett samtal med biskop B, eftersom den osäkerhet som uppstått kring mig också är ett pastoralt problem.

Jag har aldrig haft någon annan intention än att trogen mot mina prästlöften hålla mig inom den ram som Svenska kyrkans bekännelse anger. Jag vet med mig att jag aldrig i något som helst hänseende skulle kunna främja något som kan kallas 'nazism' eller 'antisemitism'. Alla sådana strävanden är jag en bestämd motståndare till. Jag har aldrig haft något att göra med någon överbelastningsattack mot Cs organ U.

Domkapitlet anser sig 2014-12-18 på formella grunder inte kunna ta upp min anmälan om disciplinärt ansvar eftersom jag anmält mig själv. Man avslutar ärendet utan åtgärd. Domkapitlets beslut innebär att jag har fortsatt har full behörighet som präst. Inte på någon punkt har Domkapitlet klandrat mig eller vidtagit någon disciplinär åtgärd.

I samband med att jag anmälde mig själv överlämnade jag också till Domkapitlet en del artiklar jag skrivit och begärde ett samtal med biskopen. Mitt syfte har självfallet aldrig varit att s a s få olika

uppfattningar jag hyser gillade eller positivt sanktionerade, endast att få dem granskade ur synpunkten huruvida något jag framfört skulle strida mot den ram som kyrkans bekännelse bildar. Även eventuell osäkerhet eller missförstånd som artiklarna kan ha vållat skulle kunna vara en grund för pastorala samtal med biskopen B, som denne alltså vägrar.

Jag är förstas medveten om att en del av det jag ägnat mig åt kan vara kontroversiellt och skapa frågor och t o m osäkerhet även om det inte varit min avsikt. Det skulle naturligtvis kunna vara så att jag genom någon åtgärd, någon formulering, något förbiseende eller annat skulle ha kunnat medverka till missförstånd eller gjort något misstag. Jag är aktiv i kyrkan på olika sätt: genom förtroendeuppdrag, genom att utföra kyrkliga förrättningar, ha samtal med människor, besvara brev i pastorala frågor och skriva artiklar.

Det kan tänkas att jag i dessa verksamheter har gjort iakttagelser och erfarenheter om vilka jag bör ha dialog med min biskop. Jag kan också behöva råd för min fortsatta verksamhet som präst.

Det är biskopens uppgift att stå till förfogande för pastorala samtal. Normalt brukar typen rådgivande eller i synnerhet tillrättaförande samtal vara förtroliga. De är inte lämpade som föremål för offentliga uttalanden, såvida man inte ömsesidigt kommer överens om det. Detta torde även gälla eventuella synpunkter på artiklar som jag publicerat de senaste åren.

Genom att istället för att vilja samtal publicera ett mycket negativt uttalande torde biskopen ha brutit mot det normala förtroliga förfarandet.

Av stiftet fick jag tidigare under 2014 svaret att biskopen enligt gällande ordning stod till förfogande för samtal först efter det att den disciplinärrettsliga prövningen i Domkapitlet avslutats. Jag har sålunda förväntat mig att biskopen skulle kalla mig till samtal efter avslutad behandling i Domkapitlet.

Biskop B har efter avslutad behandling i Domkapitlet inte kallat mig till något samtal. Han har istället, i direkt anslutning till att Domkapitlets beslut tillkännagavs, gjort ett offentligt uttalande som publicerats på Kyrkans Tidnings hemsida. - - -

Analys och kommentar till B metoder i uttalandet 2014-12-18

Min utgångspunkt i de artiklar B hänvisar till är, att i en tid då människor allt mer frågar efter identitet, samhörighet och gemenskap, inte minst i förbindelse med frågan om folktillhörighet, söka efter rimliga svar. Det åligger oss som kyrka att inventera vad den heliga Skrift kan ha att säga om detta, och vad vi kan finna i kyrkans tradition och historia som belyser dessa teman. Kyrkans sökande efter hållbara svar på dessa frågor måste ske i dialog.

Jag noterar att B brukar ordet 'förefaller' om en del av det jag skrivit i sitt förkastelse-uttalande. Det visar på en viss osäkerhet hos B om hur det jag framfört skall tolkas. Trots detta har han inte kontaktat mig för att få klarhet i hur jag menar. Istället läser han in utläggningar som jag varken påstått eller menat.

Det räcker inte att B allmänt i generella termer 'med skärpa' 'tar avstånd' från min 'verklighetsuppfattning och människosyn' och vad han kallar 'den sortens grumliga idévärld'. Varken jag eller allmänheten har någon aning om vilka av de inlämnade texterna det handlar om och vilka passager och formuleringar i dessa som B tar avstånd från. Luther manar oss att i fall vi finner något 'grumligt' och oklart att 'tyda allt till det bästa', B gör precis tvärtom.

Han är som tillsynshavande biskop skyldig att förklara exakt vad han tar avstånd ifrån och varför. Tillsyn kan inte utövas på något svepande sätt genom förkastande helhets- omdömen. Om något skulle vara fel i något av det jag påstår, sett i förhållande till helheten av min förkunnelse, måste jag få en chans att korrigera detta.

Att bara ta avstånd från det jag i olika sammanhang uttryckt är bara ägnat att allmänt undergräva förtroendet för mig som präst. Det kan inte vara Bs uppgift som biskop.

B insinuerar att jag i någon mening skulle vara 'antisemit'

Till det som gör mig mest bedrövad är följande rad i Bs förkastelseuttalande:

'A hävdar att han 'inte sympatiserar med antisemitism'. Det är en definitionsfråga som jag inte vill ge mig in på.

I detta hör jag två påståenden: det är en definitionsfråga huruvida jag sympatiserar med antisemitism eller ej. B uttalar dessutom att han inte vill bedöma saken.

Det andra av dessa två påståenden är mycket egendomligt med tanke på att B tidigare uttalat att antisemitism är oförenlig med kyrkans bekännelse - en uppfattning som jag till fullo delar. Är det förenligt med biskopsämbetets ansvar när B säger att han inte vill uttala sig i den frågan? Är han inte skyldig att undersöka saken om det finns något som skulle tyda på att jag hyser antisemitiska föreställningar?

I verkligheten uttalar B sig ju faktiskt genom att kalla min inställning till antisemitism 'en definitionsfråga'. Det måste betyda att jag i någon definition av antisemitism faktiskt skulle vara antisemit. Antisemit betyder fientlig mot judar vilket är ett förhållningssätt som jag alltid förkastat. Det är helt oacceptabelt att B gör sig skyldig till en insinuation av detta slag och jag hemställer att Ansvarsnämnden prövar om B här iakttar vad han har att iaktta som biskop.

Bs formuleringar kan knappast uppfattas på något annat sätt än att han vill utså tvivel om min hyllning till antisemitism. Med tanke på att vi båda är överens om att antisemitism är oförenligt med kyrkans bekännelse finner jag detta mycket allvarligt. Om B har någon som helst grund för att jag inte tydligt skulle förkasta varje form av antisemitism, är det i så fall inte hans skyldighet som biskop att undersöka saken - som han i ett annat sammanhang sagt att han skall göra - och vidta åtgärder? Om han menar att han har grund för sina tvivel på mig i nämnda hänseende då bör han redovisa den, först och främst för mig. Bs uttalande får ses som ett grundlöst offentligt misstänkliggörande.

Jag finner B uttalande och agerande på denna punkt helt oacceptabelt för en biskop. Meningen kan knappast vara en annan än att insinuera att något belastar mig samtidigt som han inte kan visa något sådant. Jag kan inte finna annat än att biskop Bs uttalande står i strid med det åttonde budet.

Ytterligare offentliga beskyllningar från Bs sida

Jag känner mig på intet sätt drabbad av anklagelserna i biskop Bs uttalande, i synnerhet inte av utsaga om 'As vantolkning är en förvrängning av innebörden av Kristi försonande gärning'. Jag har aldrig uttalat mig vantolkande om 'Kristi försonande gärning' och B visar inte heller att så är fallet. Han påstår bara, och det han påstår är en utomordentligt allvarlig beskyllning som diskvalificerar mig som präst och teolog.

Jag anser mig inte heller träffad av Bs kritik när han skriver: 'A uttrycker: 'att älska sin nästa, d v s sina närmaste, innebär ju med nödvändighet att först och främst älska sina landsmän och att vara lojal med dem' Detta är en förvirrad tankes härresande felslut.'

Jag kan för min del inte finna annat än att Bibeln uttrycker att kärleken till de närmaste är så viktig att den anses primär. Därmed är givetvis inte sagt att den skulle utesluta att även andra blir föremål för denna kärlek. Det framgår redan av budets formulering 'älska din nästa' att kärleksplikten först och främst gäller de närstående. Att visa omsorg om de närmaste uttrycks bl.a. också i följande apostoliska förmaning:

I Bibeln läser jag: 'Men om någon icke drager försorg om sina egna, först och främst om sina närmaste, så har denne förnekat sin tro och är värre än en otrogen.' (1 Timoteus-brevet 5:8)

Biskop B hävdar: 'Det dubbla kärleksbudets sprängkraft grundar sig just på att det inte enbart syftar på 'de närmaste' utan i samma mån på den som står utanför den egna gruppen, den främmande, utstötta, föraktade, osedda. Det kristna evangeliets kärleksbud är gränslöst och utan förbehåll. . . . '

Jag har ingen annan uppfattning än B på denna punkt. Jag har ofta framhållit precis det som B hävdar. Självfallet menar också jag att kärleksbudets syftning gäller 'inte enbart på 'de närmaste'. Jag förstår inte vad det är som föranleder biskop B konstruera en sådan falsk motsättning. Jag kan inte tänka mig att han funnit något i mina texter som motsäger att kärleksbudets inte enbart gäller 'de närmaste'

Jag kan för min del inte finna att den syn på den kristna kärleken som jag uttrycker på någon enda punkt motsäger eller är oförenlig med vad biskop B formulerar. Hans kritik bygger på en falsk framställning av vad jag menar och har uttryckt. Om det finns en skillnad mellan oss är det väl i så fall att jag menar att det är ett lika radikalt och krävande bud att älska de närmaste som att älska gräns-

överskridande. I en tid då många gamla känner sig övergivna kan det inte vara fel att aktualisera kärleken till de närmaste. Om B trots allt menar att skulle finnas någon motsättning måste det vara möjligt att samtala om saken. Att avfärda vad jag formulerar med ord som 'en förvirrad tankes härresande felslut' är att nedvärdera och underkänna mig som person. Den nedlåtande hållning som B här uttrycker står i strid med hans uppgift som biskop.

Om jag i verkligheten hade menat det som B påstår att jag menar, då hade jag varit överens med honom i det mesta av hans avståndstagande. Bs uttalande kan beskrivas som en grov karikatyr av vad jag hävdar. Det hjälper inte om B skulle kunna anföra ett eller annat lösryckt uttryck jag använt, om han inte läser dem i det sammanhang jag vill bli läst i: inom ramarna för kyrkans bekännelse och mot bakgrund av mina förslag till ett kyrkligt svar på frågorna om identitet, sammanhang och gemenskap som helhet.

Att jag publicerat debattinlägg med bäring på ovan nämnda frågor med hänvisning till bibeltexter skall inte bli föremål för generella förkastanden från en kyrklig överhet. Om någon som är anförtrödd ansvaret att utöva tillsyn betar sig så mot någon som är underställd honom gör han sig skyldig till översitteri och maktmissbruk.

Befängda misstänkliggörande och skuldbeläggande motiverade med omsorg om 'kyrkans enhet'
Bland det mest befängda biskop B skriver om mig är detta:

'Samtidigt står det klart att den idémässiga värld han uttrycker är densamma som gett förutsättningar till förföljelse av judar, romer, samer och andra både idag och tidigare i vår historia'

Jag är medveten om att en del bibelställen jag anfört i artiklar har missbrukats och vantolkats på det sätt B här beskriver. Det finns dock ingen grund för att jag uttrycker idéer eller förutsättningar som lett till förföljelse osv. Tvärtom förkastar jag lika mycket som B och kyrkan som helhet sådant missbruk av Bibeln. B har på intet sätt visat att 'den idémässiga värld' som jag uttrycker med någon nödvändighet skulle ge sådana förutsättningar som han påstår. Han har inte heller på något som helst sätt angett vilka dessa 'förutsättningar' är. Som jag ser det står Bs uttalande i strid med det åttonde budet.

Som kristen gläder jag mig förstås åt att Gud skapat oss människor som olika folkslag som har olika språk, seder, kulturer osv. och känner tacksamhet över denna rikedom. Jag är medveten om att bibelställen i kyrkans historia ibland har missbrukats, men B har ingen anledning att anta att jag förespråkar dessa felaktiga utläggningar. Självfallet har jag aldrig påstått t ex att det skulle finnas någon hierarki i värde mellan olika folk. Att jag på något som helst sätt skulle vilja ge förutsättningar för förföljelser av 'judar, romer, samer och andra' är helt ogrundat.

Detta är förfärliga och ansvarslösa beskyllningar som B riktar mot mig. Bs uttalande är ansvarslöst och visar att inte alls satt sig in i hur jag tänker. Det är helt oacceptabelt att en biskop under åberopande av sitt ämbete ägnar sig åt guilt-by-association-resonemang, misstänkliggörande och skuldbeläggande av det slag som sker i den ovan citerade passagen.

Till sina inläsningar av åsikter som jag aldrig har haft än mindre gett uttryck för fogar biskop B personangrepp i form av en rad subjektiva affektiva och nedsättande omdömen om mig som person, t ex dessa: 'förvirrad tankes härresande felslut' och 'grumlig tankevärld.' Jag skall alltså vara förvirrad och ologisk och inte kunna tänka klart. Att offentligt uttala sig förklenande på detta sätt finner jag klandervärda och oförenlig med en biskops uppgifter.

Avslutningsvis hävdar B: 'Som biskop och försvarare av kyrkans enhet tar jag definitivt avstånd från den sortens grumliga idévärld som kommer till uttryck i As artiklar och skrivelser . . .' Jag kan inte förstå annat än att Bs uttalande i Kyrkans tidning är ett övergrepp med inslag av falska uppgifter och t o m förtal i strid med det åttonde budet, i synnerhet som han gör sitt uttalande uttryckligen utifrån sitt ämbete som biskop."

B har i yttrande anfört följande.

"Prästen A har anmält mig för prövning av Ansvarsnämnden för biskopar. Hans kritik rör sammanfattande två punkter, att jag skulle ha vägrat att möta A för samtal och att jag agerat i strid mot åttonde budet.

'Vill inte träffa mig'

A lämnade in en anmälan mot sig själv till Domkapitlet i X. Ärendet är diariefört 2014-01-31. Handläggningen av ärendet drog ut länge på tiden eftersom han själv skulle lämna in kompletterande material. Efter påstötningar kunde Domkapitlets beslut i ärendet fattas 2014-12-18. Anmälan skedde som ett tillsynsärende och handläggningen har fram till Domkapitlets beslut skett utifrån den utgångspunkten. På grund av min ställning som ordförande i Domkapitlet har jag därför under denna period enligt sedvanlig praxis avböjt personligt möte med A såsom anmälare/anmäld. Också enligt praxis har hans kontakt istället varit handläggaren, en av Domkapitlets stiftsjurister. Tillvägagångssättet på denna punkt har alltså varit detsamma som i andra tillsynsärenden. Vad jag förstår har också A upplysts om orsaken till att hans önskemål om samtal inte infriades under tiden för handläggning. Efter det att Domkapitlets beslut fattades har jag inte nåtts av något önskemål om samtal från A och därför inte heller haft anledning att ta ställning till någon förfrågan i detta skede. Generellt kan jag också ge den kommentaren att det aldrig kan vara en rättighet för den enskilda prästen eller diakonen i stiftet att få samtal med biskopen. I X stift finns för närvarande omkring 1 075 präster och diakoner som står under min tillsyn. Därför måste det av praktiska skäl ske en bedömning om ett önskat samtal ska ske med biskopen eller med någon annan på biskopens uppdrag.

'Biskop Bs agerande står i strid med det åttonde budet'

Jag uppfattar att As anmälan på denna punkt avser att jag burit falskt vittnesbörd om honom, det vill säga att jag skulle ha spridit grundlösa rykten. A har i sin anmälan på eget initiativ lämnat avskrifter av tidigare artiklar, brev och skrivelser samt dessutom författat en längre skrivelse till Domkapitlet. Domkapitlet beslutade att lämna hans anmälan utan prövning. Det ska betonas att A, ur det faktum att Domkapitlet inte behandlade hans ärende, inte kan dra några slutsatser vare sig pro eller contra när det gäller hans sak. Eftersom A själv har gjort offentlig sak av sin författarverksamhet och varit angelägen om att de kontroversiella åsikter han driver ska bli väl kända har även media visat fallet stor uppmärksamhet. Media bevakade därför också Domkapitlets beslut. Mot den bakgrunden är det inget anmärkningsvärt i att jag som biskop lämnade en egen skriftlig kommentar till det material A hade ingivit. Mina kommentarer grundar sig enbart på As eget skriftligt ingivna material. Huvuddelen av det ingivna materialet var tidigare publicerat och alltsammans är genom anmälan till Domkapitlet offentliga handlingar. Mina bedömningar och slutsatser är offentligt publicerade och inga hemligheter. Det finns ingen saklig grund för att karakterisera mina bedömningar som falskt vittnesbörd. A får stå för de åsikter han formulerat i domkapitlets handlingar. Jag har gjort min bedömning utifrån det han uttryckt i dessa handlingar. Jag står för mina bedömningar. Att A inte delar dessa förvånar mig inte. Att han genom sin anmälan till Ansvarsnämnden vill få ensamrätt till det offentliga rummet är däremot en orimlighet. Det är inte bara en möjlighet utan en skyldighet för mig som biskop att formulera mig som en röst i kyrkan och till vägledning.

A har därefter tillagt följande. "Biskop B:s ansvar ökas av det förhållandet att jag är tillhörig i Y församling i X, som är en tyskspråkig församling i Svenska kyrkan för personer som antingen är etniska tyskar och vistas i Sverige, eller har släktskapsanknytning till Z. Jag uppfyller Kyrkoordningens speciella rekvisit för tillhörighet till församlingen. Jag är känd och aktiv i församlingen och har bland annat predikat i dess gudstjänst. Jag har dock inte längre anställning i Svenska kyrkan.

I denna miljö får påståenden om att någon skall ha ägnat sig åt att främja antisemitism av naturliga skäl en extra klandervärd tyngd. Tysk rätt ser mycket allvarligt på falska beskyllningar om

antisemitism och denna typ av ärekränkningar har betydligt högre straffvärde än i svensk rätt. I Z torde beskyllningar av det slag biskop B riktat mot mig vara klart utöver gränsen för det straffbara.

När det gäller Brottbalksbrottet förtal tillhör det svensk juridisk doktrin att när allvaret hos utsagor som är ägnade att väcka missaktning skall bedömas, skall det tas hänsyn till skadeverkningarna för den drabbade i den miljö där utsagorna spridits. De falska utsagor om mig som biskop B via U spridit har skapat förvirring och förstämning bland en del församlingsmedlemmar. Många är tyska medborgare eller f d tyska medborgare och ser på beskyllningar för 'antisemitism' så som tysk rätt gör. Om ingen åtgärd mot B skulle vidtas kan det uppfattas som att Ansvarsnämnden anser att beskyllningarna har saklig grund. Detta torde ha allvarliga följder för mig i min församlingssamfund.

B har härefter yttrat: "Jag har fått ta del av ett yttrande daterat 2015-02-06 från A. Det är inte helt klart vad det är A avser med sin kompletterande inlägga. A skriver om 'påståenden om att någon skall ha ägnat sig åt att främja antisemitism', 'falska beskyllningar om antisemitism' och att 'i Z torde beskyllningar av det slag B riktat mot mig vara klart utöver gränsen för det straffbara'. Min slutsats är att det han vill få fram är att jag skulle påstått att han bedriver antisemitism.

I det material som A ingivit till Domkapitlet återvänder han gång på gång till frågan om antisemitism. Det är orsaken till min kommentar av antisemitism som en frågeställning A själv ställer i fokus. Det är förvånande att A då inte kan läsa innantill. I mitt uttalande, som tidigare bifogats in extenso, skriver jag: *'A hävdar att han 'inte sympatiserar med antisemitism. Det är en definitionsfråga som jag inte vill ge mig in på'* Jag påstår alltså vare sig att A bedriver antisemitism eller att han inte gör det. Jag ger mig, som jag skriver, inte in på den frågan. Vad jag däremot kommenterar är de idéer han uttryckligen förespråkar som innebär att den grundläggande kategorin i Guds skapelse skulle vara olika folkslag. Den idévärlden är en förutsättning för att man överhuvudtaget kan tänka sig en uppdelning mellan människor i olika folkslag eller raser, därmed också en gradering eller värdering av olika folkslag vilket ger möjlighet till olika former av förföljelse eller premiering beroende på tillhörighet. En sådan verklighetsuppfattning är enligt min mening riskabel och på kollisionskurs med kristen skapelsesyn.

Sammanfattningsvis: Jag har inte kommenterat frågan om A och antisemitism. Jag har icke påstått att A inte är antisemit, inte heller att han är det. A får stå ut med vandan att leva i ovisshet på denna punkt. Vad jag däremot kommenterat är kategorin folkslag och 'landsmän' i hans skapelse- och människosyn. Jag har också noterat att den verklighetsuppfattning han ger uttryck för på denna punkt är densamma som gett ideologisk grund för förföljelse av olika grupper idag och tidigare i vår historia."

Både A och B har bifogat det skriftliga uttalande, daterat den 18 december 2014, som publicerats i Kyrkans tidning. Uttalandet lyder som följer.

"Prästen A har begärt att Domkapitlet i X skulle pröva vad han framfört i olika sammanhang, då han själv vill få konstaterat att han inte i något avseende skulle ha brutit sina prästlöften. På formella grunder har Domkapitlet beslutat att lämna As begäran utan prövning, dvs. att inte behandla ärendet. Däremot kan och vill jag som biskop kommentera vad han uttryckt i de handlingar han lämnat in till Domkapitlet.

Jag vill med skärpa ta avstånd från den verklighetsuppfattning och människosyn som ligger till grund för A:s åsikter. Han menar att mänskligheten genom Guds skapelse och vilja skulle vara indelad i 'nationer, som för honom inte är detsamma som en stat utan förefaller vara en närmast metafysisk storhet kännetecknad av kultur och språk. Det är djupt stötande och teologiskt ohållbart när han argumenterar för att åtskiljande och främlingskap mellan människor är en ordning given av Gud. A uttrycker: *'att älska sin nästa, d v s sina närmaste, innebär ju med nödvändighet att först och främst älska sina landsmän och att vara lojal med dem'*. Detta är en förvirrad tankes härresande felslut. Det

dubbla kärleksbudets sprängkraft grundar sig just på att det inte enbart syftar på 'de närmaste' utan i samma mån på den som står utanför den egna gruppen, den främmande, utstötta, föraktade, osedda. Det kristna evangeliets kärleksbud är gränslöst och utan förbehåll, och As vantolkning är en förvrängning av innebörden av Kristi försonande gärning. Kristi kyrka är gränsöverskridande och inkluderande till sin karaktär, inte en markör för särart.

A hävdar att han 'inte sympatiserar med antisemitism'. Det är en definitionsfråga som jag inte vill ge mig in på. Samtidigt står det klart att den idémässiga värld han uttrycker är densamma som gett förutsättningar till förföljelse av judar, romer, samer och andra både idag och tidigare i vår historia. Inte minst i X stift, där det fanns starka pronazistiska kretsar under trettio- och fyrtioalet, är det viktigt att med skarpa reagera mot och hålla distans till en sådan verklighetsuppfattning.

Som biskop och försvarare av kyrkans enhet tar jag definitivt avstånd från den sortens grumliga idévärld som kommer till uttryck i As artiklar och skrivelser som Domkapitlet tagit del av."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 2 mars 2015 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vagningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vagningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Ansvarsnämnden konstaterar att det är främst på två punkter som A uttalar kritik, nämligen att B skulle ha vägrat att sammanträffa med honom och vidare att B skulle ha framfört osanningar i ett uttalande, daterat den 18 december 2014, vilket publicerats i Kyrkans tidning.

Ansvarsnämnden kan inte finna annat än att B har agerat inom ramen för sitt tillsyns-uppdrag i förhållande till A så länge tillsynsärendet pågick. Som B själv har anförat har det inte varit lämpligt för honom att under pågående tillsynsärende ha personliga sammanträffanden med den som är föremål för tillsyn. Någon ytterligare propå från As sida om personlig kontakt med B har, såvitt framgår av utredningen, inte gjorts.

Av uttalandet den 18 december 2014 framgår att B har synpunkter på A och de värderingar han anser att denne står för. Efter det att domkapitlet avslutat tillsynsärendet, utan sakprövning av anmälan, hade det därför kunnat övervägas om det inte hade varit en god idé att kalla A till ett personligt sammanträffande i syfte att reda ut eventuella oklarheter ur ett tillsynsperspektiv. Bs åtgärd att i stället

göra ett offentligt uttalande med negativa omdömen om A och bakgrunden till dennes uppfattning framstår som mindre lämpligt.

Sammanfattningsvis finner dock Ansvarsnämnden, utifrån det perspektiv nämnden har att beakta, inte att det föreligger någon omständighet i ärendet som skulle innebära att B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha. As anmälan föranleder därför inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ärendet skrivs av från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: A:s anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Sökord: Obehörighet.

Ärendenummer: AN 2015/1

Beslut: 3/2015